

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

BSB Dialogue
Innovation
Platform

Raport privind recomandări de politici publice operaționale

Proiect: DIALOGUE (BSB01104) – Programul Interreg NEXT Bazinul Mării Negre

M INTERNATIONAL
MANAGEMENT
INSTITUTE

TEHNOPOL
GALAȚI

Trakya
Kalkınma Ajansı
development agency

Autorul (autorii) sunt responsabili pentru conținutul acestui material. Acest material nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

www.dialogueinnohub.com

Cuprins – Raport de recomandări de politici operaționale

1. Introducere și scop	3
1.1 Contextul proiectului DIALOGUE	3
1.2 Scopul raportului	3
1.3 Contextul strategic	4
2. Metodologie	4
3. Rezumate și sinteză a constatărilor regionale	5
3.1 Rezumate ale rapoartelor regionale de analiză a nevoilor	5
3.2 Sinteza decalajelor comune transfrontaliere	6
4. Recomandări de politici operaționale	7
4.1 Promovarea implicării civice și a modelului Quadrupe Helix	8
4.2 Stimulente pentru tranziția verde și digitală a IMM-urilor	9
4.3 Transfer de cunoștințe și dezvoltarea ecosistemului	9
4.4 Integrare transfrontalieră și sinergii juridice	10
5. Întrebări-cheie pentru consultări ulterioare	
— contribuții pentru Raportul RESC.....	10

1. Introducere și scop

1.1 Contextul proiectului DIALOGUE

Proiectul **DIALOGUE (BSB01104)** reprezintă o inițiativă de colaborare sprijinită prin Programul **Interreg NEXT Black Sea Basin 2021–2027**.

Proiectul abordează provocarea comună reprezentată de capacitatea redusă de inovare și coordonarea instituțională fragmentată din regiunile țintă din **Turcia, Bulgaria și România**.

Obiectivul principal al proiectului este consolidarea capacității instituționale și a dialogului dintre actorii publici și cei ai societății civile din cadrul ecosistemelor regionale de inovare.

Prin promovarea acțiunilor orientate către cetățeni și îmbunătățirea comunicării intersectoriale, proiectul urmărește dezvoltarea încrederii reciproce și facilitarea unei integrări mai profunde între comunități și instituții din întregul Bazin al Mării Negre.

1.2 Scopul raportului

În conformitate cu specificațiile tehnice ale proiectului, scopul prezentului raport este de a transforma concluziile Analizei Nevoilor Regionale (realizată în Turcia, Bulgaria și România) în recomandări concrete și aplicabile de politici publice.

Este important de subliniat faptul că documentul principal de politici al acestui proiect va fi raportul **„Recommendations for Effective and Sustainable International Cooperation (RESC)”**.

Prezentul document servește drept bază fundamentală și principală contribuție pentru elaborarea raportului RESC.

Prin definirea intervențiilor specifice necesare actorilor regionali, acesta orientează proiectarea ulterioară, modelul operațional și cadrul de sustenabilitate pe termen lung al

Platformei de Inovare a Mării Negre (Black Sea Innovation Platform – BSIP), care va fi finalizat în raportul principal RESC.

1.3 Contextul strategic

Pentru a asigura viabilitatea pe termen lung a recomandărilor propuse, obiectivele regionale stabilite în acest raport sunt aliniate cu:

- Pactul Verde European (European Green Deal);
- Programul Europa Digitală (Digital Europe Programme);
- Cadrul Horizon Europe (WIDERA).

Recomandările vizează în mod special integrarea modelului **Quadruple Helix (Sector Public – Sector Privat – Mediul Academic – Societatea Civilă)** în procesul regional de elaborare a politicilor publice.

2. Metodologie

Constatările și recomandările prezentate în acest raport au fost elaborate printr-o metodologie structurată, desfășurată în mai multe etape, care combină analiza nevoilor cu consultarea părților interesate.

- **Analiza Nevoilor Regionale:** cercetare de teren desfășurată în luna decembrie 2025 în regiunile **TR21 (Turcia)**, **BG33 (Bulgaria)** și **RO22 (România)** pentru identificarea deficiențelor privind capacitatea de inovare.
- **Atelier Internațional (Varna, Bulgaria):** sesiune comună organizată în perioada **19–21 ianuarie 2026**, în cadrul căreia partenerii regionali au sintetizat rezultatele locale pentru identificarea blocajelor comune transfrontaliere.

- **Sinteza politicilor:** corelarea nevoilor regionale identificate cu măsuri concrete de politică publică destinate stimulării implicării societății civile și încurajării IMM-urilor.

3. Rezumate și sinteza constatărilor regionale

Pentru a formula politici transfrontaliere eficiente, este necesar ca, mai întâi, să fie conturate dinamica specifică a ecosistemului, provocările și capacitățile identificate în fiecare regiune parteneră în cadrul etapei de analiză a nevoilor.

3.1. Rezumatele rapoartelor de analiză a nevoilor regionale

3.1.1 Regiunea TR21 Tracia (Turcia)

Regiunea TR21 se caracterizează printr-o structură economică duală: o bază industrială orientată spre export, concentrată în Tekirdağ/Çorlu, și o economie tradițională bazată pe agricultură în Edirne și Kırklareli.

În prezent, ecosistemul regional de inovare funcționează în principal pe baza modelului **Triple Helix (Guvern–Universitate–Industrie)**.

Participarea societății civile la procesele de inovare este redusă și este reprezentată în principal de asociații de afaceri, mai degrabă decât de organizații neguvernamentale orientate către cetățeni.

Lipsa personalului tehnic calificat este identificată drept principalul obstacol în calea inovării industriale.

În timp ce întreprinderile mari își aliniază activitățile la cerințele Pactului Verde European ca urmare a exigențelor lanțurilor de aprovizionare, IMM-urile percep în general aceste adaptări ca pe o povară financiară și dispun de o capacitate limitată de implementare.

În același timp, regiunea dispune de o infrastructură de incubare bine dezvoltată; Technopark-urile și **TEKMER (Technology Development Center)** coordonat de Camera de Comerț reprezintă modele funcționale de conectare a activităților de cercetare-dezvoltare cu procesul de comercializare.

3.1.2 Regiunea BG33 Severoiztochen (Bulgaria)

Clasificată drept „**Emerging Innovator**”, regiunea BG33 se confruntă cu fragmentare structurală și dificultăți de finanțare în cadrul sistemului său de cercetare și inovare.

Ecosistemul este caracterizat prin separarea institutelor de cercetare de instituțiile de învățământ superior, fapt care afectează colaborarea dintre industrie și mediul științific, precum și valorificarea comercială a rezultatelor cercetării.

Analiza indică necesitatea acordării unui sprijin practic și tehnic IMM-urilor și sectorului societății civile pentru transpunerea în practică a politicilor naționale și europene.

În plus, este necesară îmbunătățirea coordonării interdisciplinare între organizațiile academice și de cercetare pentru a genera inovații cu o valoare adăugată mai ridicată.

Domeniile tematice prioritare pentru regiune includ:

- TIC (ICT);
- mecatronică;
- biotehnologie;
- tehnologii curate.

3.1.3 Regiunea RO22 Sud-Est (România)

Cadrul de politici al regiunii RO22 este aliniat priorităților strategice ale Uniunii Europene, concentrându-se asupra economiei albastre durabile, inovării în domeniul alimentar și al bioeconomiei, transformării digitale și monitorizării transfrontaliere a mediului.

Cu toate acestea, integrarea regiunii în rețelele europene mai largi de cercetare și inovare rămâne limitată din cauza capacității insuficiente de dezvoltare a proiectelor comune și a mecanismelor structurate de colaborare.

Arhitectura regională actuală nu dispune de o platformă permanentă, cu participarea mai multor categorii de actori, care să agregheze cunoștințele, să coordoneze părțile interesate și să integreze contribuțiile cetățenilor în inițiativele privind inovarea și adaptarea la schimbările climatice.

Regiunea are nevoie de un mecanism formal de guvernare care să sprijine dialogul continuu și să faciliteze participarea la programele europene de finanțare.

3.2. Sinteza principalelor lacune transfrontaliere

Analiza comparativă a rapoartelor regionale indică trei domenii principale care necesită intervenții imediate de politică publică în întregul Bazin al Mării Negre.

1. „Helix-ul lipsă” (Deficitul societății civile)

În toate cele trei regiuni, ecosistemul de inovare funcționează în principal pe baza modelului **Triple Helix (Guvern–Universitate–Industrie)**.

Organizațiile societății civile (OSC) sunt în mare parte excluse din procesul de proiectare a inovării și acționează doar în calitate de beneficiari pasivi.

2. Reticența IMM-urilor față de tranziția verde

IMM-urile din toate regiunile țintă percep cerințele Pactului Verde European și ale transformării digitale în principal ca pe niște costuri suplimentare și nu ca pe factori care sporesc competitivitatea.

3. Nepotrivirea dintre competențe și necesarul de capital uman

O provocare comună este lipsa personalului tehnic calificat și necorelarea programelor universitare cu nevoile imediate ale economiei digitale și verzi.

4. Recomandări de politici publice aplicabile

Pe baza concluziilor sintetizate, se recomandă următoarele măsuri de politică publică pentru consolidarea ecosistemului regional de inovare și pentru orientarea procesului de creare a **Platformei de Inovare a Mării Negre (Black Sea Innovation Platform – BSIP)**.

4.1. Promovarea implicării civice și a modelului Quadruple Helix

Obiectiv: Transformarea organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) din beneficiari pasivi în co-creatori activi ai sistemului de inovare.

- **Acțiunea 1: Consolidarea capacității organizațiilor societății civile (OSC)**
Agențiile regionale de dezvoltare și camerele de comerț ar trebui să elaboreze module de formare dedicate organizațiilor societății civile. Aceste module trebuie să se concentreze asupra mecanismelor europene de finanțare (de exemplu, **Horizon Europe, Erasmus+**) și asupra managementului ciclului de proiect, pentru a permite OSC-urilor să participe în mod eficient în consorții internaționale.
- **Acțiunea 2: Introducerea cerințelor privind co-crearea**
Programele regionale de finanțare publică ar trebui să introducă criterii care recompensează sau impun includerea organizațiilor societății civile încă din etapa de concepere a proiectelor

de inovare și sustenabilitate, asigurând astfel integrarea nevoilor comunităților locale în soluțiile tehnologice.

4.2. Stimularea tranziției verzi și digitale a IMM-urilor

Obiectiv: Încurajarea IMM-urilor să perceapă tranziția verde și cea digitală ca instrumente de creștere a competitivității.

- **Acțiunea 1: Infrastructura „Test Before Invest”** Utilizarea **Platformei de Inovare a Mării Negre (BSIP)** pentru conectarea IMM-urilor regionale la **European Digital Innovation Hubs (EDIHs)** existente în rețeaua europeană extinsă. Această abordare permite IMM-urilor să testeze tehnologii digitale și verzi în condiții reale de utilizare, fără a fi necesare investiții inițiale semnificative.
- **Acțiunea 2: Instrumente financiare dedicate** Autoritățile regionale ar trebui să dezvolte scheme locale de stimulente, precum **vouchere pentru inovare** sau **mecanisme de cofinanțare (matched funding)**, destinate în mod special IMM-urilor care realizează audituri verzi sau implementează practici ale economiei circulare.

4.3. Transferul de cunoștințe și dezvoltarea ecosistemului

Obiectiv: Facilitarea transferului de know-how operațional pentru dezvoltarea unor ecosisteme sustenabile dedicate startup-urilor.

- **Acțiunea 1: Codificarea bunelor practici** Modelele regionale de succes, precum **TEKMER (Technology Development Center)** coordonat de Camera de Comerț din **Çorlu (Turcia)**, ar trebui să își documenteze și să își standardizeze procesele operaționale. Aceste cunoștințe pot fi ulterior transferate regiunilor partenere prin intermediul **BSIP**, pentru a sprijini dezvoltarea unor structuri similare de incubare.
- **Acțiunea 2: Programe de mentorat transfrontalier** Crearea unor rețele structurate de mentorat care să conecteze parcurile tehnologice mature și

inovatorii cu experiență cu hub-urile tehnologice aflate în dezvoltare din coridorul **Bulgaria-România-Turcia**.

4.4. Integrare transfrontalieră și sinergii juridice

Obiectiv: Facilitarea schimbului fluent de cunoștințe și dezvoltarea inițiativelor comune la nivel transfrontalier.

- **Acțiunea 1: Armonizarea indicatorilor de inovare BSIP** ar trebui să promoveze utilizarea unor indicatori comuni, aliniați cu **European Innovation Scoreboard**, în toate cele trei regiuni, pentru a permite realizarea unor evaluări comparative (benchmarking) corecte și a unor analize comune privind politicile publice.
- **Acțiunea 2: Grupuri comune de lucru pentru politici publice** În cadrul **BSIP** ar trebui constituite grupuri tematice de lucru (de exemplu, **Agri-Tech**, **Green Logistics**), alcătuite din reprezentanți ai modelului **Quadruple Helix** din toate cele trei țări. Aceste grupuri vor avea responsabilitatea elaborării unor documente comune de poziție și armonizării abordărilor regionale în materie de reglementare.

5. Întrebări-cheie pentru consultările ulterioare (contribuție la Raportul RESC)

Următoarele întrebări trebuie analizate de părțile interesate în cadrul viitorului **Forum Internațional**, pentru finalizarea modelelor de guvernare și sustenabilitate ale raportului **RESC**.

1. **Guvernare:** Cum poate fi conceput un „**model flexibil de guvernare**” pentru Platforma de Inovare a Mării Negre, care să mențină dinamica colaborării fără a deveni împovărător din punct de vedere birocratic?

2. **Consolidarea capacității:** Ce curriculum specific este necesar pentru a pregăti organizațiile societății civile (OSC) astfel încât acestea să devină parteneri eficienți în cadrul consorțiilor Horizon Europe?
3. **Transferul de cunoștințe:** Cum poate fi codificat know-how-ul operațional specific al Technopark-urilor regionale și transferat partenerilor pentru a accelera dezvoltarea ecosistemelor de startup-uri în întregul Bazin al Mării Negre?
4. **Stimulente:** Ce stimulente suplimentare, de natură politică sau financiară, pot fi oferite pentru a încuraja IMM-urile să considere tranziția verde drept un instrument de creștere a competitivității și pentru a spori adoptarea activă a inovațiilor de către acestea?
5. **Integrarea transfrontalieră:** Ce opțiuni juridice și administrative există pentru crearea unor centre sau hub-uri interregionale de competență care să faciliteze schimbul de cunoștințe și de practici inovatoare între regiuni?
6. **Implicarea civică:** Cum poate fi promovată participarea activă a organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) în cadrul sistemului de inovare, transformându-le din beneficiari pasivi în co-creatori activi și valorificând cunoștințele lor specializate privind nevoile comunităților locale și modelele funcționale existente pentru a genera valoare adăugată în procesul de inovare?
7. **Sinergii cu alte inițiative:** Cum poate proiectul DIALOGUE să își sincronizeze rezultatele cu inițiative similare din regiunea Mării Negre, pentru a evita suprapunerea activităților și a maximiza eficiența acestora?
8. **Alinierea la programele europene:** Cum poate Platforma de Inovare a Mării Negre (BSIP) să identifice și să vizeze apelurile specifice din cadrul programelor Horizon Europe, Digital Europe Programme și al altor surse relevante de finanțare europeană, pentru a sprijini inițiativele regionale comune?